

Inclusieve samenleving is essentieel voor preventie van radicalisering

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Rondetafelgesprek radicalisering, woensdag 25 februari 2015
Tweede Kamer, Vaste kamercommissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Rijk en gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de aanpak van radicalisering. Het Actieprogramma integrale aanpak radicalisering en jihadisme beschrijft een breed pakket van nieuwe en vernieuwde maatregelen, die alle overheden en partners aangaan.

Door actuele aanslagen en de ontwikkelingen in het Midden Oosten heeft de repressieve aanpak veel aandacht gekregen in het publieke debat en de politiek. Veiligheid van onze inwoners is natuurlijk een groot goed, maar preventieve aanpak is een fundamentele voorwaarde om ook op de langere termijn de voedingsbodem voor radicalisering weg te nemen. Gemeenten vervullen bij uitstek een preventieve en signalerende rol:

1. Het vraagstuk van radicalisering is niet los te zien van spanningen tussen bevolkingsgroepen. Gemeenten zoeken naar een balans tussen het voorkomen en aanpakken van radicalisering enerzijds en het omgaan met polarisatievraagstukken anderzijds.
2. Als vertegenwoordiger van de gemeenschap streven gemeenten naar een *inclusieve* samenleving. Het gaat hier om het opvangen van psychologische, sociale en politieke grieven, het bieden van een luisterend oor en het organiseren van laagdrempelige hulp en ondersteuning. Voorkomen moet worden dat voor radicalisering vatbare burgers zich afwenden van de samenleving (isolatie).
3. Een *combinatie* van preventie, zorg en welzijn zijn essentieel voor een effectieve aanpak. Door in de wijken te zijn, signalen uit netwerken op te pakken, te duiden en daar naar te handelen, kunnen gemeenten in een vroegtijdig stadium samen met partners uit het zorg- en veiligheidsdomein ingrijpen.

Expertise op dit soort vraagstukken is schaars. Gemeenten zijn op zoek naar handelingsperspectief. Ze hebben concreet advies en ondersteuning nodig om de preventieve aanpak handen en voeten te geven. Gemeenten willen graag leren van elkaar en vragen dan ook nu al om goede ervaringen en veel gestelde vragen te verspreiden.

Het vraagstuk van polarisatie en radicalisering heeft een lange adem. Gemeenten worden naar verwachting nog jaren hiermee geconfronteerd. Het is daarom van groot belang dat een vitale kennisinfrastructuur wordt opgebouwd, die zich niet alleen richt op het ondersteunen van nieuwe initiatieven, maar ook kennis en ervaring beschikbaar stelt voor implementatie, borging en evaluatie van integraal preventief beleid.

Door de samenhang tussen preventie en repressie staan burgemeesters wel voor dilemma's: Enerzijds dragen zij de verantwoordelijkheid voor lokaal veiligheidsbeleid, waarin zij ook op aanwijzing van de minister van V&J maatregelen moeten uitvoeren (denk aan paspoortmaatregel bij vermeende uitreis, op basis van summiere informatie in een ambtsbericht). Anderzijds is er de rol van burgervader/moeder, waarin de vertrouwensrelatie met inwoners de basis is. Gemeenten vragen aandacht voor dit spanningsveld.

In de regio Oost Brabant wordt op dit moment door een bestuurlijke werkgroep van gemeenten., OM, politie en partners verkend wie welke rol heeft bij de uitvoering van lokale/regionale maatregelen uit het Actieprogramma Integrale aanpak. Wij zullen de uitkomsten hiervan verspreiden onder alle gemeenten en zijn in het bijzonder benieuwd naar het samenspel tussen preventieve teams / frontlijnwerkers, veiligheidshuizen en het lokaal bestuur.

Afzender:

Jantine Kriens, voorzitter directieraad VNG
Kees Jan de Vet, lid directieraad VNG

Contactpersoon:

Voor een toelichting op dit paper kunt u contact opnemen met Gertrude van Driesten,
gertrude.vandriesten@vng.nl, (06) 105 49 20, beleidsadviseur VNG.